

[Miljøministeren]

begrænse risikoen for skadevirkninger fra produkterne.

Fælles for de gældende ordninger er, at de sigter på at beskytte mod mulige farer ved produkterne, som den enkelte normalt ikke kan have nogen viden om eller mulighed for at sikre sig mod. Selve reguleringen følger meget forskellige principper. I nogle tilfælde er myndighedernes vurdering en forudsætning for markedsføring af varerne. Det gælder f. eks. lægemidler og plantebeskyttelsesmidler, som først må sælges, når der foreligger en godkendelse. Tilsvarende må tilsætningsstoffer til levnedsmidler kun anvendes, hvis de er optaget på en særlig liste over stoffer, der er godkendt af myndighederne. På disse områder bliver myndighederne automatisk oplyst om, hvilke nye produkter der bringes på markedet.

I øvrigt kan de fleste kemiske stoffer og produkter frit sælges og anvendes, hvis myndighederne ikke direkte har fastsat restriktioner. Der er ikke nogen pligt til at undersøge, om stofferne kan have skadelige virkninger. Skønner myndighederne, at et stof udgør en sundhedsmæssig risiko, kan det optages på giftlovens lister over farlige stoffer, for hvilke der gælder særlige restriktioner. Også med baggrund i miljøbeskyttelsesloven og arbejdsmiljøloven kan der fastsættes restriktioner for anvendelsen af et stof, såfremt det antages at kunne være til skade for miljøet eller sundheden på arbejdspladsen. Problemet er imidlertid, at myndighederne ikke automatisk får oplysninger om de nye kemiske stoffer, som bringes på markedet. Så længe myndighederne ikke selv har taget initiativ til regulering af et stof, kan det altså sælges frit.

Udviklingen inden for produktion og forbrug og vor øgede indsigt i de problemer, der kan være forbundet med anvendelsen af produkterne, har ført til, at man har indført vurderingsordninger på nye områder og ud fra nye hensyn. Et eksempel er den lov om råstoffer, folketinget vedtog i foråret. Loven muliggør en regulering af mængden og arten af de råstoffer, der må anvendes ved udførelsen af byggearbejder samt visse anlægsarbejder. Baggrunden er, at man er blevet klar over, at mængden af vore hjemlige råstoffer som f. eks. sten og grus er mere beskedne end tidligere antaget. Bestemmelserne skal sikre, at de særlig knappe råstoffer ikke anvendes i større omfang end nødvendigt eller

til formål, hvor man i stedet kunne bruge andre materialer, som findes i rigeligere mængder.

Også lovforslaget om genanvendelse af papir og drikkevareemballage samt begrænsning af affald, som fremsættes i denne folketingsssamling, vil indeholde bestemmelser, der åbner mulighed for anvendelse af produktvurdering. F. eks. kan det være nødvendigt for at fremme genanvendelse af papir at bestemme, at der til nogle formål kun må anvendes tryksværte, som det er teknisk muligt at fjerne igen. Tilsvarende kan det være nødvendigt at fastlægge bestemmelser om, at nyt papir skal indeholde en vis andel returpapir for at sikre, at genanvendelse også rent faktisk finder sted.

Dette område er ligesom de tidligere nævnte spraydåser et eksempel på problemernes internationale dimensioner. Et forsøg på at beskytte ozonlaget i den ydre atmosfære gennem et isoleret dansk forbud mod anvendelse af et bestemt drivmiddel i spraydåser ville være uden virkning. Forbud mod eller påbud om anvendelse af visse materialer i dansk fremstillede produkter kan påvirke danske varers konkurrencemuligheder, hvis en tilsvarende regulering ikke finder sted i andre lande. Også det betydelige undersøgelsesarbejde vedrørende de enkelte produkter kan gøres væsentligt mindre belastende, hvis det koordineres internationalt.

Der er derfor et stærkt behov for internationalt samarbejde om spørgsmål af denne karakter. Som det fremgår af det følgende afsnit og af miljøstyrelsens redegørelse, er der da også et omfattende samarbejde i gang. Danmark deltager aktivt heri og støtter en videre udvikling af samarbejdet.

3. Hovedlinierne i regeringens overvejelser omkring kemiske stoffer og produkter.

Mennesket og naturen udsættes for langt flere kemiske påvirkninger i dag end for nogle tiår siden. Nogle af de stoffer, vi udsættes for, er velkendte fra naturen, men anvendes nu i helt andre mængder end tidligere. Andre stoffer fremstilles alene ad syntetisk vej. Nogle stoffer udgør et særligt problem, fordi de vanskeligt nedbrydes i naturen, ophobes i omgivelserne og eventuelt genfindes i fødekæderne. Det gælder f. eks.